

BYSTRICKÉ NOVINKY

november 2025
číslo 3

MIESTO, KDE SA STRETÁVAJÚ NÁZORY

BYSTRICĀNIA SA POSTAVILI ZA ZÁCHRANU PARKU

Vedenie mesta od výrubu 400 stromov
nateraz upustilo...

strana 2

DRUHÁ ŠANCA PRE POUŽITÉ VECI

Po vzore Bratislavy či Brna by aj Bystrica
mohla mať Centrum opätovného použitia...

strana 6

MESTO BERIE 10-MILIÓNOVÚ PÔŽIČKU NA CESTY A CHODNÍKY

Poslanci chcú určenie jasných priorit
a riešenia zohľadňujúce klimatické
zmeny...

strana 7

Bystričania sa postavili za záchranu mestského parku

Verejnosť šokovala informácia, že za revitalizáciou mestského parku sa skrýva výrub 400 stromov. Po občianskych protestoch vedenie mesta ustúpilo a prisľúbilo nezávislý odborný posudok.

Mestský park patrí k najstarším verejným priestorom v Banskej Bystrici. Desaťročia bol však mimo pozornosti mestského úradu a chátral. Preto sa už niekoľko rokov hovorí o potrebe obnovy chodníkov, lavičiek, osvetlenia a nutnosti ošetriť prestarnutú vegetáciu. Keď sa však na väčšine stromov objavili farebné značky, obyvatelia spozorneli. Ukázalo sa, že pod pojmom „revitalizácia“ sa skrýva masívny výrub.

„Vítali sme snahu park obnoviť, ale nie spôsobom, že ďalšia generácia ho už nezažije v takej podobe ako dnes,“ hovorí **Luboš Vrbický** (Bystrica má na viac), mestský poslanec a jeden z organizátorov protestov za záchranu mestského parku. Za zachovanie stromov v mestskom parku sa zišlo viac ako tisíc ľudí a ďalšie tisíce podpísali výzvu primátorovi.

Pôvodné znalecké posudky nič o masívnom výrube nehovorili

Podľa mestského poslanca **Davidu Kapustu** (Banskobystrická alternatíva) sú údaje z najnovšieho posudku alarmujúce. „Ešte v roku 2023 sa hovorilo o výrube desiatok stromov, tu sa však zrazu uvažuje o 428 jedincoch z celkového počtu 800,“ upozorňuje Kapusta.

Samotný posudok si podľa neho odporuje. Autori jasne hovoria, že neposudzovali prevádzkovú bezpečnosť. „Napriek tomu sa mesto práve na bezpečnosť najviac odvoláva,“ dodáva mestský poslanec.

Hodnota parku nie je v chodníkoch, ale v starých stromoch

Na mimoriadnom zasadnutí komisie pre životné prostredie zdôrazňovala autorka víťazného architektonického návrhu hlavne kultúrno-pamiatkovú hodnotu

„Sme presvedčení, že prípadný výrub je nutné rozdeliť na etapy. A žiadame transparentnú komunikáciu, tak aby všetky rozhodnutia a posudky boli verejne dostupné,“ hovorí **Diana Javorčíková** (na fotke vpravo).

parku. **Luboš Vrbický** s ňou nesúhlasí: „Hodnota parku nie je v chodníkoch, ale v starých stromoch, ktoré tvoria jeho atmosféru a klímu.“

Nezávislí odborníci navyše zdôrazňujú nenahraditeľnú úlohu starých stromov v čase prichádzajúcich klimatických zmien či ochranu vzácnych živočíchov, ktoré v parku našli svoj domov.

„Aj preto sme sa na pána primátora obrátili s osembodovou výzvou, v ktorej žiadame doplniť chýbajúce odborné posudky, ktoré by posúdili širšie ekologické vzťahy v Mestskom parku. Sme presvedčení, že prípadný výrub je nutné rozdeliť na etapy. A žiadame transparentnú komunikáciu, tak aby všetky rozhodnutia a posudky boli verejne dostupné,“ dopĺňa mestská poslankyňa **Diana Javorčíková** (Bystrica má na viac).

Park bol celé roky mimo záujmu vedenia mesta

Poslancom sa nepáči, že vedenie mesta, ktoré je pri moci od roku 2014 nechalo zájsť situáciu so stromami tak ďaleko. Podľa nich si park zaslúžil lepšiu priebežnú údržbu.

„My sme aj v roku 2024 navrhovali vyčleniť v mestskom rozpočte 100-tisíc eur na ošetrovanie a údržbu vegetácie v mestskom parku. Primátorská väčšina však tento návrh zamietla,“ upozorňuje **Javorčíková**.

„Drevina nezvykne zomierať kvôli veku ale z dôvodu choroby. Zanedbaním starostlivosti o stromy tu radnica drží čierneho petra“. O to viac by mala robiť

všetko pre podporu genia loci. Nech je park bezpečným kúskom staronovej Bystrice dostupným pre mešťanov, čo radi chodia do prírody načerpať zdravie pre dušu i telo zo stromov, kvetov, trávy, vtákov, drobných živočíchov,“ dopĺňa **Pavol Katreniak** (Banskobystrická alternatíva).

Primátor ustúpil, park následne zavrel pre verejnosť

Občiansky tlak nateraz priniesol výsledok. Primátor **Ján Nosko** ohlásil, že mesto vypracuje nový nezávislý posudok, ktorý posúdi bezpečnosť starých stromov v parku.

Vedenie samosprávy však ďalej bez opory v odborných posudkoch tlačí názor, že tento priestor je pre verejnosť nebezpečný. Park, ktorý celé generácie Bystričanov poznali ako miesto oddychu, je dnes obohnaný páskami a vstup do neho je zakázaný.

S takýmto postupom nesúhlasí nezávislý mestský poslanec **Matúš Molitoris**. „Budeme žiadať, aby bol odborný posudok hotový čo najskôr a park v bezpečných častiach opäť sprístupnený,“ dodáva na záver člen komisie pre životné prostredie.

„Snahu obnoviť park vítame, ale nie tak, že ho ďalšia generácia už nezažije v podobe ako dnes.“

Revitalizáciu parku sprevádza kontroverzia od roku 2019

Mestský park v Banskej Bystrici je už roky témou diskusií o tom, ako má vyzerať jeho modernizácia. Prvé pokusy mesta o obnovu sprevádzali zásadné chyby – projekt z roku 2019 vznikol bez zapojenia verejnosti a v rozpore so zákonom o ochrane pamiatkového fondu, preto musel byť zastavený. Mesto prišlo o možnosť čerpať na jeho revitalizáciu eurofondy.

Až po verejnom tlaku mesto zorganizovalo krajinársko - architektonickú súťaž, ktorá priniesla kvalitnejší návrh a aspoň základný priestor pre participáciu. Napriek tomu proces obnovy sprevádza nedostatok transparentnosti a jasnej komunikácie.

“Zatiaľ čo pôvodne sa hovorilo o postupnej obnove alejí počas niekoľkých desaťročí, mesto teraz presadzuje výrub až 428 stromov – viac ako polovice všetkých drevín v parku. Odborné posudky pritom nepotvrdili potrebu tak rozsiahleho zásahu,” hovorí architektka a mestská poslankyňa **Hana Kasová** (Banskobystrická alternatíva).

Podľa nej je dôsledkom dlhoročného zanedbávania údržby aj chýbajúca vízia mesta. „Hrozí, že prídeme o to, čo robí park parkom – tieň, zeleň a jeho jedinečnú atmosféru, genius loci,“ dodáva.

Výzvu primátorovi za zachovanie stromov podpísalo takmer 7 000 Banskobystričanov

Proti plánovanému výrubu viac ako 400 stromov sa postavili tisíce obyvateľov. Petíciu adresovanú primátorovi podpísalo takmer 7000 ľudí.

Signatári otvoreného listu žiadajú, aby mesto výrub pozastavilo, zverejnilo arboristické posudky a doplnilo projekt o ekologické a zoologické prieskumy. Upozorňujú, že rozsiahly zásah by zničil parkový ekosystém, zhoršil mikroklimu

v centre mesta a poškodil historickú hodnotu územia.

„Stromy v parku sú živý organizmus, ktorý nás chráni pred prehrievaním a prašnosťou. Mesto by malo hľadať spôsoby, ako ich zachrániť – nie vyrúbať,“ píše sa v liste adresovanom primátorovi.

Podľa autorov petície by mala byť revitalizácia v prvom rade ekologická, až

potom architektonická. Žiadajú, aby sa o budúcnosti parku rozhodovalo otvorene, odborne a s rešpektom k obyvateľom mesta.

Petíciu môžete podpísať tu

Miliónová šanca pre mestskú zeleň

Mesto kupuje nový areál pre mestskú príspevkovú organizáciu Záhradnícke a rekreačné služby mesta (ZAaRES). Môže to byť začiatok modernizácie, ale chýba vízia.

Na septembrovom zasadnutí Mestského zastupiteľstva 23. septembra predstavilo mesto zámer presťahovať mestskú organizáciu ZAaRES do nového sídla v Majeri. Ide o areál bývalých Zberných surovín, ktorý mesto kúpilo za takmer milión eur. Rozhodnutie opustiť staré a nevyhovujúce priestory je podľa odborníkov správne. Otázkou však zostáva, či mesto využije túto príležitosť na skutočnú modernizáciu organizácie, alebo pôjde len o presun „z hrdzavej garáže do novej“.

„Samotné rozhodnutie presťahovať ZAaRES vnímam pozitívne. Organizácia to už dlhé roky potrebovala,“ hovorí **Ľuboš Vrbický** (Bystrica má na viac), mestský poslanec a člen komisie pre životné prostredie. „Problém je, že ani po roku od kúpy areálu nie je jasné, koľko bude projekt stáť, z akých zdrojov sa bude financovať a čo vlastne chceme, aby ZAaRES v 21. storočí robil.“

Bez vízie a konkrétnych čísel

Podľa Vrbického chýba projektu transparentnosť aj vízia. „Neexistujú verejne dostupné analytické dáta, rozpočty ani odhady ďalších investícií. Mesto sa pustilo do realizácie bez jasného plánu, ako presťahovanie premeniť na impulz k modernizácii,“ vysvetľuje.

VÍZIA PRE ZAARES 21. STOROČIA

- moderné technológie pre výsadbu a ošetrovanie drevín
- špičková arboristika a projektovanie zelene
- služby pre menšie obce a samosprávy
- hospodárenie so zrážkovou vodou
- školiace a edukačné centrum
- výskumné pracovisko pre aplikované vedy
- sociálny podnik so zmysluplnými produktmi pre trh
- aplikácia SMART technológií

Poslanec Ľuboš Vrbický vníma aj dôležitú úlohu ZAaRESU pri údržbe Mestského parku. Foto zo stretnutia občianov za záchranu stromov.

Podľa neho by sa pri takomto zásadnom kroku mala vytvoriť pracovná skupina, ktorá by nastavila smerovanie organizácie na ďalšie desaťročia. „ZAaRES je v histórii mesta symbolom verejnej zelene. Ak má obstať v čase klimatickej zmeny, musí mať víziu, know-how a ľudí pripravených na nové úlohy. Bez týchto krokov sa len presunieme z jedného miesta na druhé,“ dodáva Vrbický.

Na úspešnú transformáciu potrebujeme odborníkov a plán

Predstavené vizualizácie nového areálu pôsobia upratane a moderne. Novinkou má byť kompostovanie, no podľa poslanca absentujú základné údaje o technológii,

kapacitách a návratnosti. „Chýba nám výrobný plán aj ekonomické vyčíslenie. Skleníky môžu byť zaujímavé, ale len ak budú efektívne. Bez čísel nevieme posúdiť, či sa to mestu oplatí,“ hovorí.

Vrbický zdôrazňuje, že presťahovanie by malo byť začiatkom hlbšej zmeny. Potrebná je analýza fungovania, efektivity a ľudských zdrojov. Až potom možno nastaviť nové ciele a investície.

„Ak chceme moderný ZAaRES, musíme sa prestať báť zapojiť odborníkov zvonku – arboristov, urbanistov, univerzity aj súkromný sektor,“ tvrdí Vrbický. „Mesto má šancu vytvoriť mestskú organizáciu, ktorá bude lídrom v starostlivosti o zeleň, v adaptácii na klimatickú zmenu aj v ekologických inováciách. Len ju nesmieme premhrať.“

ZAaRES v starých priestoroch končí. Nové sídlo by mal nájsť v areáli Majera. Poslanci to vnímajú ako príležitosť na vytvorenie modernej vízie pre celú organizáciu.

Nekonečných 3 226 dní: Mesto konečne predstavilo dizajn manuál verejných priestranstiev

Dokument má priniesť jednotné pravidlá pre tvorbu, údržbu a obnovu mestských ulíc, námestí či parkov – od lavičiek a osvetlenia až po zeleň, povrchy a mestskú reklamu.

Podnet na vznik manuálu podal ešte v novembri 2016 poslanec **Matúš Molitoris**. Návrh vtedy jednohlasne podporila stavebná komisia, no napriek tomu ho mesto dlhé roky úplne ignorovalo. Až teraz, po 3 226 dňoch od jeho predloženia, vedenie mesta predstavilo prvotnú ideu toho, ako by mohol tento dokument vyzerať – s cieľom priniesť mestu systém, vizuálnu jednotnosť a moderný prístup k verejnemu priestoru.

Menej chaosu, viac poriadku

Dizajn manuál má zjednotiť mestský mobiliár, dopravné značenie aj povrchy chodníkov. Cieľom je, aby sa Bystrica zbavila vizuálneho chaosu – rôznorodých odpadkových košov, lavičiek či tabúl – a aby sa údržba verejných priestranstiev riadila jasnými štandardmi.

Súčasťou pripravovanej vízie by malo byť, na základe podnetov od poslancov, aj riešenie vizuálneho smogu a reklamy v meste. Manuál by mohol určiť pravidlá pre veľkosť, umiestnenie a grafickú podobu vývesných tabúl, pútačov či billboardov tak, aby reklama neprekážala verejnému priestoru. Vzorom môžu byť mestá ako Dublin či Balbriggan v Írsku, ktoré zaviedli prísne limity pre vizuálne prvky v uliciach.

Zeleň, voda a klimatická odolnosť

Navrhovaný dokument by mal ísť ďalej než len po estetiku. V popredí by mali stáť aj modro-zelené opatrenia – teda prepojenie zelene a vody priamo v mestskom prostredí. Dažďové záhrady, vsakovacie pásy, výsadba stromov či drobné vodné prvky môžu zlepšiť mikroklimu, zadržiavať dažďovú vodu a znížiť prehrievanie ulíc.

Príkladom nekoncepčného prístupu je priestor na Huštáku, kde sa kombinuje niekoľko druhov dlažby a povrchov.

„Podobné prístupy fungujú vo viacerých európskych mestách. Reading vo Veľkej Británii napríklad integruje zelené strechy a dažďové záhrady priamo do mestských ulíc, Birmingham zase využíva svoj manuál ako nástroj klimatickej adaptácie a posilnenia biodiverzity,“ doplnil svoje skúsenosti architekt **Tomáš Tornyos**.

Architekt: Šanca dobehnúť zameškané

„Mnohé mestá na Slovensku aj v zahraničí už ukázali, že dizajn manuál nie je len dokument, ale nástroj zmeny. Vďaka nemu dokázali premeniť verejné priestory na príjemné, funkčné a udržateľné miesta pre život,“ upozorňuje Tornyos, ktorý sa tejto téme venuje v rámci občianskeho združenia Moderná Bystrica.

Banská Bystrica má teraz šancu dobehnúť zameškané roky a začať tvoriť verejné priestory s víziou a jednotným prístupom. Ak sa podarí pripraviť kvalitný dizajn manuál a zaviesť ho do praxe, mesto môže získať jednotný vizuálny jazyk,

čistejšie a funkčnejšie verejné priestory a lepšiu kvalitu života pre obyvateľov.

Dizajn manuál nie je o kráse pre krásu – je o kvalite života, systematickosti a rešpekte k mestu aj jeho ľuďom. Po 3 226 dňoch je to síce len prvý krok, no práve ten, na ktorý Bystrica čakala takmer celé desaťročie.

„Dizajn manuál nie je len dokument, vďaka nemu dokázali mnohé samosprávy premeniť verejné priestory na príjemné, funkčné a udržateľné miesta pre život,“ hovorí architekt Tomáš Tornyos.

Druhá šanca pre veci: Banská Bystrica potrebuje Centrum opätovného využitia

Aj starý nábytok, hračky či lampy môžu nájsť nových majiteľov – a pomôcť ľuďom, mestu a životnému prostrediu. Centrá, kde môžu obyvatelia odovzdať funkčné veci a iní si ich lacno kúpiť už fungujú v Bratislave, Brne či vo Viedni.

Banská Bystrica je mestom, kde absente organizovaná forma opätovného využitia starých vecí. Centrá opätovného využitia (Re-USE centrá) sú založené na princípe odovzdania nepotrebných, ale zároveň funkčných vecí a ich následného posunutia alebo predaja za nízke ceny novým majiteľom. Pod pojmom „veci“ si môžeme predstaviť predmety ako oblečenie, obuv, hračky, potreby do domácnosti, nábytok, elektroniku a mnohé iné veci využívané v každodennom živote.

Mestský poslanec a člen komisie životného prostredia **Matúš Molitoris** si myslí, že Banská Bystrica má potenciál na zriadenie Re-USE centra. Podľa neho nepotrebuje ani veľké investície. uviedol: *“Prevádzka, zastrešená mestom, by mohla byť realizovaná napríklad v spolupráci s príspevkovou organizáciou ZAaRES či so spoločnosťou Marius Pedersen, ktorá je partnerom pre odpadové hospodárstvo.”*

Zisk z prevádzky sa dá použiť na výsadbu novej zelene

Existencia Re-USE centra v regióne so sebou prináša viacero benefitov. Obyvatelia mesta by získali ďalšiu možnosť, ako predchádzať vzniku odpadu a zlepšiť stav životného prostredia v meste. Ako inšpirácia môže poslúžiť príklad z Bratislavy, kde boli opätovne využité staré nepotrebné lampy z obchodného centra v kultúrnom a kreatívnom centre Nová Cvernovka.

„Re-USE centrum by mohlo posilniť aj sociálnu politiku mesta. Vytvorením spolupráce medzi mestom a pomáhajúcimi organizáciami je možné identifikovať ľudí v núdzi a umožniť im prístup k veciam potrebným pre život.“

“Mesto Banská Bystrica sa môže inšpirovať fungujúcimi príkladmi zo Slovenska aj zo zahraničia. Na obrázku bratislavské KOLO - Centrum opätovného využitia.”

Takéto centrum môže pomôcť aj študentom, ktorí prichádzajú do mesta za štúdiom a nemajú peniaze na zariadenie izby, či spoločného bytu. Nemusia kupovať nové veci, ale využiť vybavenie z centra“ dodal Matúš Molitoris. Okrem toho takéto centrum vie poskytnúť pracovnú príležitosť ľuďom, ktorí sú znevýhodnení, či už zdravotne alebo sociálne.

Ekonomický aspekt Re-USE centra spočíva v tvorbe zisku z predaja vecí za nízke ceny. Získané financie sa následne použijú na chod centra, rozvoj mesta alebo organizovanie kultúrnych a komunitných podujatí. V mestách ako Bratislava a Brno bol generovaný zisk použitý napr. na kúpu kvetín a stromov, ktoré sa v nich následne vysadili.

Úspešné fungovanie v iných mestách

Ďalšou možnosťou je podpora vzdelávacích aktivít v oblasti ekológie a odpadového hospodárstva. Spoluprácou so školami by bolo možné efektívne propagovať koncept udržateľnosti a zapojiť študentov do aktivít Re-USE centra. Perspektívnu je aj spolupráca so seniormi, ktorí môžu odovzdať svoje vedomosti a skúsenosti.

Re-USE centrum predstavuje zodpovedný a ekologický prístup modernej spoločnosti k nakladaniu s vecami, ktoré by sa za iných okolností stali odpadom. Mesto Banská Bystrica by sa jeho zriadením dostalo do spoločnosti miest ako Bratislava, Trnava, Praha, Brno, Viedeň a ďalšie, kde tieto centrá už prevádzkujú, čím sa potvrdila životaschopnosť a opodstatnenie tohto konceptu v praxi.

“Takéto centrum môže pomôcť aj študentom, ktorí prichádzajú do mesta za štúdiom a nemajú peniaze na zariadenie izby, či spoločného bytu. Nemusia kupovať nové veci, ale využiť vybavenie z centra,“ hovorí poslanec Matúš Molitoris.

Mesto potrebuje z 10 miliónovej pôžičky riešenia pre budúcnosť, nie pre minulé storočie

Banská Bystrica si berie 10-miliónový úver na investície do ciest a chodníkov. Poslankyňa Javorčíková upozorňuje, že ak mesto nebude myslieť na klímu a vodozádržné opatrenia, zaplatíme v budúcnosti omnoho viac. Poslanec Katreniak hovorí, že úver nestačí na všetky plánované projekty, preto je potrebné určiť priority investičných akcií.

Na septembrovom zasadnutí mestského zastupiteľstva poslankyňa **Diana Javorčíková** (Bystrica má na viac) podporila návrh vedenia mesta na prijatie 10-miliónového úveru. Ten má byť vo volebnom roku použitý na rekonštrukciu ciest, mostov a chodníkov. Upozornila však, že s takýmto záväzkom treba narábať zodpovedne – s ohľadom na zmenu klímy aj dlhodobé výdavky mesta.

„Ide o záväzok na 20 rokov, ktorý budú spoločne splácať všetci obyvatelia Banskej Bystrice. Preto som žiadala, aby sa financie z tohto úveru použili zodpovedne – s ohľadom na zmenu klímy a dlhodobé náklady mesta,“ vysvetľuje Javorčíková.

Navrhla, aby sa pri všetkých rekonštrukciách ciest a chodníkov financovaných z úveru povinne požadovali riešenia, ktoré zmierňujú dopady zmeny klímy – najmä priepustné povrchy a vodozádržné opatrenia.

Asfalt je drahý aj po daždi

Podľa zákona o verejných vodovodoch a kanalizáciách sa stočné platí aj za dažďovú vodu odvádzanú z nehnuteľností do kanalizácie. Výška tejto platby sa určuje podľa typu povrchu – čím viac asfaltu, tým vyššie účty za stočné. A keďže za odvod vody z verejných priestranstiev platí mesto, každé nové spevnené parkovisko či chodník znamená ďalšie výdavky z mestského rozpočtu.

„Priepustné a zatrávnené povrch majú nižší koeficient. Inými slovami – čím viac asfaltu, tým vyššie účty za stočné mesto platí,“ hovorí Javorčíková.

„Mrzí ma, že návrh nezískal podporu. V čase, keď sa v mestskom parku plánuje rozsiahly výrub stromov, ktoré prirodzene zadržávajú vodu a ochladzujú ulice, je pokračovanie v plošnom asfaltovaní nielen ekonomicky nerozumné, ale aj klimaticky nebezpečné,“ hovorí Diana Javorčíková.

Zelené riešenia šetria peniaze a udržiavajú teplotu v meste

Návrh poslankyne, aby sa klimaticky zodpovedné riešenia stali povinnou súčasťou projektov financovaných z úveru, však poslanci podporujúci primátora Noska nepodporili. Za návrh sa postavili kluby Bystrica má na viac, Banskobystrická alternatíva a poslanci za KDĽH.

Javorčíková pripomína, že vodozádržné opatrenia, priepustné povrchy a zelené pásy nie sú luxusom – ale nevyhnutnosťou pre mestá, ktoré chcú hospodáriť rozumne.

„Každé rozhodnutie o investíciách by malo byť rozhodnutím aj o budúcnosti nášho mesta. Ak to neurobíme dnes, o pár rokov budeme platiť za chyby, ktorým sme mohli jednoducho predísť,“ dodáva.

Katreniak: chýba poradie priorit a prehľad financií

Podľa poslanca Pavla Katreniaka (Banskobystrická alternatíva) je pozitívne, že sa mesto púšťa do potrebných rekonštrukcií, no proces prípravy úveru mal mať jasnejšie pravidlá.

„V zozname 26 investičných akcií mi chýbalo ich zoradenie podľa priorít a naliehavosti,“ hovorí Katreniak. Preto navrhol, aby mesto do najbližšieho zastupiteľstva spracovalo prehľad s určením poradia a doplnením odhadu nákladov na jednotlivé projekty.

Úver sa má použiť napr. na výstavbu zbúraného mosta ponad R1, rekonštrukciu mostov pri Tesco a v Laskomeri, opravu podchodu na Uhlisku či cyklotrasu na Fončorde a v Radvani. Podľa Katreniaka je však súhrnná hodnota 26 akcií oveľa vyššia ako samotný úver. *„Bez poradia priorít hrozí, že niektoré zásadné projekty ostanú len na zozname želaní,“* dodáva.

Jeho návrhy na doplnkové uznesenie – zoradenie akcií a predloženie odhadov financií – však neprešli. Poslanci zoskupení okolo primátora sa hlasovania zdržali. *„Myslím si, že by bolo fér voči obyvateľom, aby vedeli, ktoré projekty sú pre mesto kľúčové a koľko budú stáť,“* dopĺňa Katreniak.

“Vodozádržné opatrenia nie sú luxusom – ale nevyhnutnosťou pre rozumné hospodárenie.”

Spolupráca poslankýň na Fončorde a občianskej rady prináša viditeľné výsledky

Dobrá komunikácia medzi obyvateľmi a ich volenými zástupcami dokáže pohnúť veci vpred. V tomto čísle sa zameriavame na Fončordu – volebný obvod, ktorý aj napriek obmedzeným zdrojom prináša konkrétne výsledky pre svojich obyvateľov. Z financovania vo výške dvoch eur na obyvateľa sa tu podarilo zorganizovať komunitné podujatia, opraviť chodníky i spevnené plochy a doplniť prvky na detské ihriská.

V kombinácii so 60-tisíc eurami, ktoré má Fončorda v rozpočte mesta k dispozícii na rekonštrukcie, sa tak postupne darí odstraňovať havarijné stavy a zlepšovať bezbariérovosť v jej niektorých častiach.

Kľúčom k úspechu je podľa poslankyne **Hany Kasovej** predovšetkým spolupráca s obyvateľmi a s Občianskou radou Fončorda. „Každoročne na zasadnutí výboru mestskej časti, ktorý je zložený zo zvolených poslankýň a poslancov a štyroch členov z radov neposlancov, spoločne vyhodnocujeme podnety obyvateľov a rozhodujeme, ktoré úseky budú v danom roku opravované,“ hovorí poslankyňa.

„Je to tímová práca – poslanci, občianska rada aj samotní obyvatelia prichádzajú s návrhmi, ktoré majú zmysel pre komunitu. Postupne tak na Fončorde opravujeme roky zanedbanú infraštruktúru, aspoň v miere, ako to dovoľujú financie,“ potvrdzuje prínosnú spoluprácu **Martin Hanes**, predseda Občianskej rady.

Čo sa podarilo na Fončorde zrealizovať v poslednom období z financií VMČ

- chodníky na Internátnej ulici
- prepojovací chodník medzi zastávkou Moskovská a Mládežníckou
- úseky na Moskovskej 9–29 a 1–7
- chodník na Zelenej ulici 2D – 53,
- oprava na Švermovej a stojisko pre komunálny odpad pri Švermovej 28 vrátane časti chodníka,
- prepojovacie chodníky na Jilemnického 34–36, 38–40 a 42–44,
- časť chodníka na THK pri napojení na Šalgotarjansku, vrátane zeleného ostrovčeka,
- chodník od Oremburskej č. 7 popod most.

Tento rok sa doplnili aj niektoré chýbajúce zábradlia a urobila výsadba trvaliek pri odbočke k štadiónu.

Napriek tomu zostáva ešte množstvo lokalít, ktoré si opravu nevyhnutne vyžadujú. Medzi najnaliehavejšie patrí chodník a spevnené plochy pri Zdravotnom stredisku na Spojovej ulici. Tento úsek využívajú najmä mamičky s kočíkmi a seniori, no jeho stav je dlhodobo nevyhovujúci. Práve preto je rekonštrukcia v hodnote takmer 27 000 eur jednou z priorit na rok 2026.

Glosa Milana Lichého:

Keď si ctíme slobodu

Všeličo prežilo naše mesto za 770 rokov od udelenia slobodných mestských privilégií. Všeličo sa dialo s jeho obyvateľmi, raz dvíhali hrdo hlavy, inokedy ich lokajsky skláňali, dali sa strhnúť do boja za pravdu a spravodlivosť i oklamať sľubmi krajších zajtrajškov. Najväčšie privilegium života človeka je možnosť a schopnosť slobodne sa rozhodnúť. Nie vždy sa dá. Niekedy je to možné len v duchu, či duši, len na území vnútornom, inokedy obkolesenom bezpečnými hradbami domova, či mesta, ideálne však vo svete, kde je pokoj a láska. Usporiadať si vzťahy, práva, pravidlá, žiť v rovnováhe, nemusieť sa trápiť a hanbiť za zlyhania. Naša generácia má to šťastie, že ju vyslobodili obeť vojen a diktatúr, že kľúčovo, spoločne odzvonila lokajstvu a hanbe zrád a poníženia. Čo sa teraz s nami deje? Treba si udržať česť, poctivosť, charakter v týchto časoch, keď sa znova skláňajú hlavy pred mocou nového hochštaplerstva, koristníctva, nezodpovednosti, nekultúry. Držať sa a nedat' sa. Zdvihnúť hlavu človeče, nezakrývaj si oči kabanicom. Tvoj slobodný pohľad, keď kráčaš hore tou Bystricou je základné privilegium. Pre krajinu, ľudí, prírodu. Vtedy je všetko v poriadku, keď si ctíme slobodu.